PALMAXXI

2023

ANUARI

EDITA

Palma XXI

FOTOGRAFIA

Rafel Balaguer Prunés
(foto de portada)

Aquesta i algunes de les imatges interiors (sobre les quals figura l'autor/a) són del banc d'imatges "Palma 365" de la Fundació Turisme Palma)

Juanjo Suárez
Maria Reyero
Arquitectives
Núria Pascual Bosch

REDACCIÓ I MAQUETACIÓ

Fundació Iniciatives del Mediterrani

AGRAÏMENTS

Cristina Llorente
Jaume Garau
Pere Rabassa
Jaume Gual
Lluïsa Dubon
Guillem Aloy
María Gómez Llabrés
Climent Picornell
Maria Gómez Garrido
Maria del Mar Socias

CONTACTE

info@palmaxxi.com
www.palmaxxi.com
facebook.com/PalmaXXI
twitter.com/PalmaXXI
instagram.com/PalmaXXI

© Palma XXI, 2023

Sant Roc, 4
07001, Palma

Dipòsit legal: PM 848-2019

CARTA DE LA PRESIDENTA 4

PRESENTACIÓ PALMA XXI 6

SOCI D'HONOR 2023 8

CONTEXT 10

BLOC 1:
Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Biografia de Palma 14
Carta històrica de Palma 15
Guies urbanes de Palma 16
Llibre *La ciudad cuántica* 18

BLOC 2:
Anàlisi del present de Ciutat

Turisme de Megacreuers 22
La revista *Ciutat* i *La ciutat en transició* 24
Documental "Històries de Resistència" 25

BLOC 3:
Propostes de futur

Repensar Ciutat 28
El parc agrari de Palma 30
Fòrum de la Societat Civil 33

ALIANCES 37

COMUNICACIÓ 39

GESTIÓ INTERNA 41

EPÍLEG: Cap a on hauríem d'anar els pròxims anys? 42

Per començar a escriure aquesta carta, en un exercici de recapitulació, he volgut recórrer a l'escrit que redactava a principis d'enguany per a La ciutat en transició, on encabia 2022 en un parell de línies i on, a la vegada, posava les mires en un 2023 que tot just començava.

Allà, em lamentava de la manca d'aprenentatges que havíem tret de la pandèmia -en termes de diversificació, de solidaritat, de sostenibilitat i de circularitat econòmica-. Em queixava, també, de l'ànsia del sistema per voler tornar a les xifres prepandèmiques d'afluència turística, així com de l'agreujament de la crisi de l'habitatge, no només entre els col·lectius més vulnerables, sinó ja ampliada a bona part de la classe que fins ara anomenàvem mitja. Tot això, aguditzat per una inflació que no parava de pujar i que es veia reflectida en els mercats i les tendes de queviures bàsics.

Però 2023 s'encetava, des del meu punt de vista, amb certs halos d'esperança. L'aprovació dels plans d'Ordenació Urbana i de Mobilitat Sostenible, que aspiraven a convertir Palma en una ciutat que posava la mirada en les cures, introduint per primera vegada el concepte de gènere en l'urbanisme; el projecte de la primera fase del Trambadia, que hauria de contribuir al fet que aparcàssim definitivament el cotxe; la proposta de conversió en zona de vianants del carrer Cotlliure o el carril VAO presagiaven avenços cap al model de ciutat pel qual, des de 2016, advoca i treballa Palma XXI. Vèiem, a més, com el comptador d'arbres instal·lat a la plaça d'Espanya anava assolint el seu objectiu (que mai no entendríem com a límit) i com la nova llei estatal d'habitatge proposava mesures orientades a pal·liar l'emergència que ja començava a ofegar-nos, ja fos amb l'increment d'impostos a grans tenidors i pisos buits, amb les futures promocions d'HPO, o amb la limitació de preus de lloguer i compravenda.

En aquell escrit deia que 2023 seria un any de "potsers", on totes les expectatives quedaven compromeses a les eleccions del mes de maig... I va arribar el mes de maig, amb uns resultats que ens feien contenir l'alè enfront de certs dirigents electes que difonien discursos xenòfobs i masclistes, que plantejaven il·legalitzar partits polítics i tancar mitjans de comunicació per no ser afins a les seves idees. Mandataris que negaven sistemàticament la violència de gènere i que tractaven les persones LGTBI com a malaltes necessitades de teràpia. Tot això, en termes genèrics. En l'àmbit local, aquests mateixos polítics malmenaven la nostra llengua de diferents maneres, minimitzaven el problema de la massificació turística i defensaven l'esquinçament del territori amb noves carreteres i vies ràpides.

Sis mesos després, patim els primers vaivens del passat mes de maig. Ho fem en l'esfera urbanística, amb la negativa del nou equip de govern a aprovar la part estructural del PGOU, o amb la imminent retirada del carril VAO i de la limitació de velocitat a la via de cintura, o amb el rebuig del projecte del carrer Cotlliure que suposa, a més, una renúncia a tretze milions d'euros públics que havien de servir, també, per millorar la xarxa d'autobusos i el servei de Bicipalma, entre d'altres. O l'aprovació a correcuita del decret de mesures urgents per a, diuen, facilitat l'accés a l'habitatge, una normativa que permet ignorar el planejament municipal i que tira per terra

algunes de les premisses bàsiques de l'urbanisme. Per citar alguns exemples. En l'àmbit cultural, altres primícies. Com l'eliminació del requisit del català dins la sanitat, o la lliure elecció de llengua en els centres escolars, o la retirada d'ajuts al comerç emblemàtic, als sindicats, a Cine Ciutat o al festival d'arquitectura Open House Palma (aquesta darrera titllada com a "errada" i recuperada uns dies enrere).

Sota aquest panorama, és important enfortir un teixit social i associatiu que reivindiqui els drets comuns: a l'habitatge, a la ciutat, a la llengua, a la cultura... Reivindicacions que Palma XXI recolzarà, des d'ara, amb la continuïtat d'iniciatives lligades al patrimoni, al medi ambient i a la millora del benestar social.

En són exemples les Guies urbanes, que amb la incorporació de Les dones de Palma i Son Fortesa ja sumen nou volums orientats a fer valdre el patrimoni urbà, arquitectònic i cultural de Ciutat; l'impuls al Parc Agrari, que continua donant fruits -literalment i figuradament- amb l'obertura de la tenda Lura, on adquirir productes de la finca de Son Sardina, amb acord de custòdia del territori, i altres de km 0; la participació en la plataforma contra els megacreuers, que ha incorporat la Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire amb la instal·lació de sensors per mesurar les partícules nocives per a la salut que emeten els vaixells arribats al port; i el compromís amb el Fòrum de la Societat Civil, amb la signatura d'un conveni amb l'Oficina d'Inversions Estratègiques del govern balear per donar servei d'assessorament a entitats que vulguin optar a Fons Europeus.

Ens continuarem posant a disposició de l'administració pública per treballar-hi braç a braç i donar suport a aquelles intervencions que facin de la nostra ciutat un lloc més amable: la reforma de la plaça Major -que haurà d'incorporar les propostes ciutadanes del procés participatiu ja iniciat-, el reforç de la neteja dels barris i, si arriben, la segona fase del parc del Canòdrom i la pacificació del trànsit al nou passeig Marítim.

Tot això, acompanyats dels quasi cent socis i sòcies que fan possible l'existència de Palma XXI i que, com la resta de la ciutadania, necessitam una ciutat dissenyada per i per a la gent que hi viu, amb processos participatius reals, efectius i que tenguin en compte les necessitats de tothom. Pensada principalment per a la gent que hi desenvolupa la seva vida quotidiana, que en gaudeix i que hi descansa. Una ciutat que ens ajudi a assolir les nostres metes i a créixer com a persones, que tingui cura de nosaltres, protegeixi l'entorn i ens permeti cuidar-nos i vetllar pels altres.

Cristina Lorente

PRESIDENTA DE PALMA XXI

Palma, novembre de 2023

PRESENTACIÓ

PALMA XXI

És una associació ciutadana fundada l'any 2016. Amb el caràcter d'observatori sobre el passat, present i futur de la ciutat, Palma XXI és una iniciativa col·lectiva per a reflexionar i presentar propostes de futur amb perspectiva històrica i participació ciutadana. Prenent com a base la necessitat de comprendre el recorregut històric i les tendències constructives i destructives de la ciutat, les nostres accions s'enfoquen des d'una perspectiva diversa però integrada (sociològica, econòmica, cultural, política, urbanística, arquitectònica...).

Ens adreçam a la societat palmesana amb l'afany d'oferir un espai físic i virtual d'aprenentatge i debat sobre què som, sobre el que es perd, el que es transforma i el que projectam per a la nostra ciutat.

Durant aquest any 2023 hem continuat impulsant projectes i iniciatives per a complir els nostres objectius:

Estudiar l'evolució de la ciutat de Palma al llarg de la seva història, especialment a l'època contemporània.

Organitzar conferències, taules rodones, itineraris, etc. sobre els temes que afecten avui a Ciutat.

Analitzar les tendències actuals **i fer propostes** de futur que millorin la vida a la ciutat.

Participar en els organismes institucionals i en els debats públics per donar difusió a les nostres propostes.

Junta Directiva de Palma XXI

Cristina Llorente
Presidenta

Jaume Garau
Vicepresident

Pere Rabassa
Secretari

Jaume Gual
Tresorer

Maria del Mar Socias
Vocal

Lluïsa Dubon
Vocal

Climent Picornell
Vocal

Guillem Aloy
Vocal

Maria Gómez Garrido
Vocal

Maria Gómez Llabrés
Vocal

Soci d'honor de Palma XXI 2023
RICARD TERRADES JOFRE

Ricard Terrades és topògraf i veí del Secar de la Real. La seva vida ha estat sempre lligada a l'aigua, sigui participant de la seva gestió, estudiant les infraestructures hidràuliques o defensant i divulgant tot aquest patrimoni històric.

Son pare ja tenia dret a aigua de la síquia d'en Baster i això, ben segur, influí en la passió creixent d'en Ricard. L'any 1967, després d'estudiar a l'escola de mestres industrials, entrà a treballar al departament de projectes d'EMAYA, on poc després passaria a assumir les tasques de topògraf i més tard, a ser el Cap de Departament de Topografia. Durant quaranta anys va treballar a l'empresa pública, on va tenir l'oportunitat de veure "la ciutat desfeta", especialment durant les

obres del Pla Mirall, que varen deixar al descobert trams de síquia, aljubs, dipòsits i altres vestigis del passat que ell s'encarregà de fotografiar i enregistrar amb cura.

Ha format part de la Comunitat de Regants de la Síquia d'en Baster, entitat bicentenària que gestiona la distribució de l'aigua de la font d'en Baster. Ricard ha estat membre de la Comunitat durant cinquanta anys. Primer com a regant i, més a tard, com a membre de la junta directiva, on arribà a ocupar el càrrec de vicepresident.

Com a fets remarcables dins aquest període, en destaca els dos entubaments de la síquia: el 1970, per motius de salubritat i el 2010, per substituir per tubs de ferro la uralita instal·lada en la primera intervenció. Una fita molt important és la declaració de les tres fonts -de la Vila, d'en Baster i de Mestre Pere- com a béns d'interès cultural, aconseguida l'any 2005 gràcies a la feina conjunta de la Comunitat de Regants i del Consell de Mallorca. A l'horitzó se situa l'impuls al parc agrari, on la Comunitat també participa.

Ell es defineix com a "ajudant", però el cert és que és un referent en patrimoni i gestió de l'aigua a Palma.

Per la seva tasca envers la gestió d'un recurs tan valuós com l'aigua, i el seu compromís per conservar i divulgar el patrimoni de la ciutat, enguany el nomenam soci d'honor de Palma XXI.

Ricard Terrades i altres membres de la Comunitat de Regants a una imatge del 2019, quan el Consell de Mallorca realitzà el condicionament de part de la Síquia d'en Baster a l'entorn del Monestir de la Real.

CONTEXT

La tardor de 2023 va venir acompanyada d'un "repunt" de covid. "Repunt", entre moltes cometes, ja que es pot donar la malaltia com assimilada i a més és una situació que queda molt -molt- enfora de la viscuda el 2020. De fet, aquells dies -setmanes (mesos!)- i les situacions que vàrem haver de superar, de vegades semblen pertànyer a una altra dimensió.

L'"any sense turisme" queda mentalment tan enfora com l'època pre-turime de masses. Ja tampoc no hi ha debat entorn del concepte de "nova normalitat": no hi ha dubte que és la mateixa normalitat de sempre. Encara hi ha debat, això sí, entorn del **canvi de model**. Un debat que corre el risc de tornar a perdre inèrcia i veure's diluït per la retòrica de les circularitats i les regeneracions.

La normalitat també ve confirmada per les xifres turístiques: **Mallorca va registrar el rècord històric de pressió humana** el mes d'agost amb 1.505.510 persones en un dia. Fins al mes de setembre (inclòs), han visitat l'illa 10,7 milions de persones. El rècord d'11,7 milions de l'any 2018 apunta en l'horitzó. El nombre de creueristes ja és superior a 2022. Tot i l'acord de limitació entre Govern i navilieres, ha augmentat el nombre de megacreuers de més de 5.000 passatgers: ja representen un 30% del total de creuers que arriben a la ciutat, enfront del 20% a 2019.

2023 ha vingut marcat per les **eleccions del mes de maig i el canvi de govern autonòmic, insular i local**. A Palma, l'acord entre PP i VOX ha retornat els populars a la batlia, després de dues legislatures d'esquerres. Algunes de les primeres intervencions han inclòs un pla de xoc de neteja dels barris, la proposta de compra de l'edifici de Gesa o l'anunci de la reforma de la plaça Major. El futur de Son Busquets i l'antiga presó no s'ha aclarit, com tampoc no ho ha fet encara el Pla d'Ordenació Detalla (POD), "segona part" del Pla General. Sí que sabem de quina manera s'aplicarà el Decret d'Habitatge a Palma, però no si realment contribuirà a solucionar l'**emergència de l'habitatge que pateix la ciutat**.

Altres decisions del nou consistori han suposat un gir de 180° a les polítiques anteriors, per exemple en **mobilitat**: renunciar a la reconversió en eix cívic de Cotlliure, ajornar la implementació de la Zona de Baixes Emissions, sol·licitar incloure un nou pàrquing al projecte del passeig Marítim... O altres propostes de competència supramunicipal, com les d'eliminar el límit de velocitat de 80 km/h a la via de cintura, el carril BUS-VAO i la gratuïtat del

Foto: Roberto Pazzi

transport públic.

La ciutat avança, i no ho pot fer obviant l'**emergència climàtica**. El mes de març, l'IPCC presentava el darrer informe del Sisè Cicle d'Avaluació. Per a mantenir la temperatura segons el fixat a l'Acord de París, s'urgeix a dur a terme canvis en el sector energètic, alimentari, el transport, la indústria, els edificis i l'ús del sòl. D'aquesta manera, no només es reduirien les emissions de gasos d'efecte hivernacle, sinó que també es facilitaria un estil de vida baix en carboni, millorant a més la salut i el benestar.

Ja no hi haurà més informes de l'IPCC fins al 2030, any en què les emissions s'haurien d'haver reduït a la meitat. Mentrestant, **l'estiu de 2023 ha estat el més càlid a escala global d'ençà que hi ha registres**. A les Balears, hi ha hagut més dies càlids (més de 30 °C) i molt càlids (més de 35 °C), i més nits tropicals (mínimes superiors a 20 °C) i tòrrides (mínimes superiors a 25 °C) que la mitjana. A Mallorca es registraren 3 onades de calor (igual que l'any passat, tot i que de menys durada), amb l'estació de Portopí marcant el rècord de 35 nits tòrrides (una més que l'any passat).

També **la mar ha tingut una temperatura molt superior a la mitjana**: la boia de Sa Dragonera va arribar als 31,21 °C el 24 d'agost. Cal recordar que aquesta boia té el rècord absolut de la xarxa exterior estatal, amb els 31,36 °C d'agost de 2022.

Pel que fa a la situació geopolítica mundial, continua **la guerra a Ucraïna** -ja amb menys focus mediàtic-; **el conflicte a Gaza** ha revifat amb força sense indicis de resolució; les catàstrofes naturals continuen afectant els més desfavorits, com amb el terratrèmol del Marroc o les inundacions a Líbia...

El president de l'IPCC, **Hoesung Lee**, deia a la presentació de l'esmentat informe que "els canvis transformadors tenen més probabilitats d'èxit quan hi ha confiança, quan tothom treballa de manera conjunta per donar prioritat a la reducció de riscos, i quan els beneficis i les càrregues es comparteixen equitativament". La societat civil està en sintonia amb aquesta filosofia. Així ho demostrà la **Contracimera Social del Turisme,** organitzada per la ciutadania en resposta a la reunió de ministres de Turisme europeus a Palma el mes d'octubre. Es va xerrar de turisme, transport, infraestructures, treball, cultura, cures... Qüestió de caminar cap a la ciutat que volem i el futur que volem.

Foto: Marcus Roniger

1
Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Conèixer l'evolució de la ciutat ens dona la perspectiva necessària per entendre millor el present i fer millors propostes de futur. Amb aquesta premissa, des de Palma XXI hem donat forma a una sèrie de línies de feina enfocades a analitzar i divulgar el coneixement sobre l'evolució de la ciutat. Miram al passat des de diferents òptiques, per tal de tenir una imatge definida en termes històrics, urbanístics, socials, econòmics, culturals... Posant especial interès en els moviments socials, personalitats o iniciatives ciutadanes que contribuïren a construir la ciutat que coneixem avui. Aquesta constel·lació de projectes de coneixement es complementen els uns amb els altres, de manera que es combinen propostes d'itineraris a peu amb eines cartogràfiques digitals i publicacions en paper.

Biografia de Palma

La Biografia de Palma és una **narració col·lectiva de l'evolució de la ciutat** a la qual han col·laborat més de 80 especialistes en diferents moments històrics i de diferents disciplines (urbanisme, arquitectura, història, cultura, moviment social...).

L'obra està dividida en quatre parts, que es varen anar publicant entre l'any 2016 i el 2020. Actualment, estam treballant en una versió integrada que estarà disponible a les biblioteques i llibreries de Palma.

Els quatre volums de la Biografia de Palma.

La carta històrica de Palma

La Carta històrica de Palma va agafar el testimoni de la col·laboració amb l'**Ara Balears**, on al llarg de tres anys s'hi havia publicat un capítol setmanal de la Biografia de Palma. Entre maig i desembre de 2022, li va correspondre el torn a la Carta històrica, amb la publicació a la contraportada del suplement Ara Diumenge.

A finals de 2022, el 24 de novembre, es presentava a la Biblioteca de Cort **el llibre *La carta històrica de Palma***. Amb aquesta publicació es proposa combinar la lectura del llibre amb la comparativa dels mapes del visor digital, ampliar informació amb els capítols recomanats de la Biografia de Palma i, per descomptat, conèixer i veure en primera persona el que s'exposa amb una passejada per la ciutat. Es va fer una segona presentació del llibre amb motiu de la Fira del Llibre, dia 31 de maig, a la plaça de la Reina.

La Carta històrica de Palma es pot consultar a la web de Palma XXI i al Visualitzador IDEIB.

Pilar Buendía i Jaume Garau a la presentació de la publicació a la Fira del Llibre.

D'esquerra a dreta: Jaume Garau, Xisca Mir, Cristina Llorente i Climent Picornell, a la presentació de la carta històrica a la Biblioteca de Cort, novembre 2022.

Guies urbanes de Palma

Guies urbanes de Palma és una col·lecció de mapes desplegables per a conèixer la ciutat de la millor manera: **trepitjant-la**. Cada guia està dedicada a un barri o zona de la ciutat, amb una introducció històrica i apunts d'interès a l'anvers, i una proposta d'itinerari al revers, on també figuren fotografies i descripcions del que trobarem durant la nostra passejada.

Aquestes guies són, en definitiva, una invitació a passejar i recórrer part del patrimoni arquitectònic, històric i cultural de la ciutat.

El projecte de les Guies Urbanes, fruit de la col·laboració de Palma XXI i el col·lectiu **Arquitectives**, va ser presentat a la Biblioteca de Cort per Cristina Llorente, Climent Picornell i Jaume Garau al mes de setembre.

El mes de març de 2023, amb motiu del Dia de la Dona i amb el suport de l'Ajuntament de Palma, es va publicar la guia "**Les dones a Palma**". Aquesta guia destaca algunes de les dones que han estat part de la història de la ciutat participant en l'àmbit polític, cultural, laboral o social. Aquesta guia es pot descarregar a la pàgina web de l'Ajuntament de Palma.

Avui dia, són **9** les Guies Urbanes de la col·lecció:

- Les Avingudes (2018)
- De S'escorxador al pont des tren (2019)
- Pere Garau (2019)
- Santa Catalina i es Jonquet (2019)
- El Terreno (2020)
- Sa Riera (2021)
- La Soledat (2021)
- **Les dones de Palma** (2023)
- **Son Fortesa** (2023)

La col·lecció Guies urbanes de Palma ha comptat amb el suport de Colonya-Caixa Pollença, Ajuntament de Palma, Consell de Mallorca i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

Les 9 Guies Urbanes de Palma.

Jaume Garau, Climent Picornell i Cristina Llorente a la presentació de les guies urbanes a la el 14 de setembre de 2023 a la biblioteca de Cort. Foto: Ultima Hora.

Guia urbana: Les dones de Palma.

Llibre
La ciudad cuántica

La ciudad cuántica va tenir els seus inicis durant la pandèmia, quan na Lourdes Duran es va proposar fer la **crònica de la ciutat confinada**. Els articles es varen començar a publicar a la web de Palma XXI i a la revista *Ciutat*, sempre acompanyats per una il·lustració de Toni Salvà. Amb el temps, aquells articles es varen acabar convertint en un llibre que mostra com varen ser aquells dies a la vegada que indueix a la reflexió i el debat entorn dels principals fenòmens de la ciutat: urbanisme, arquitectura, mobilitat...

El mes de març, Palma XXI va organitzar la presentació de llibre a l'Estudi General, on varen participar els autors, **Lourdes Duran i Toni Salvà**, i Lluïsa Dubon en representació de l'entitat. Segons paraules de Lluïsa Dubon, "a *La ciudad cuántica* podem copsar l'essència de la ciutat contemporània, alhora que fem una lectura crítica de les problemàtiques que pateix".

Lluïsa Dubon, Lourdes Duran i Toni Salvà, durant la presentació del llibre a l'Estudi General Lul·lià.

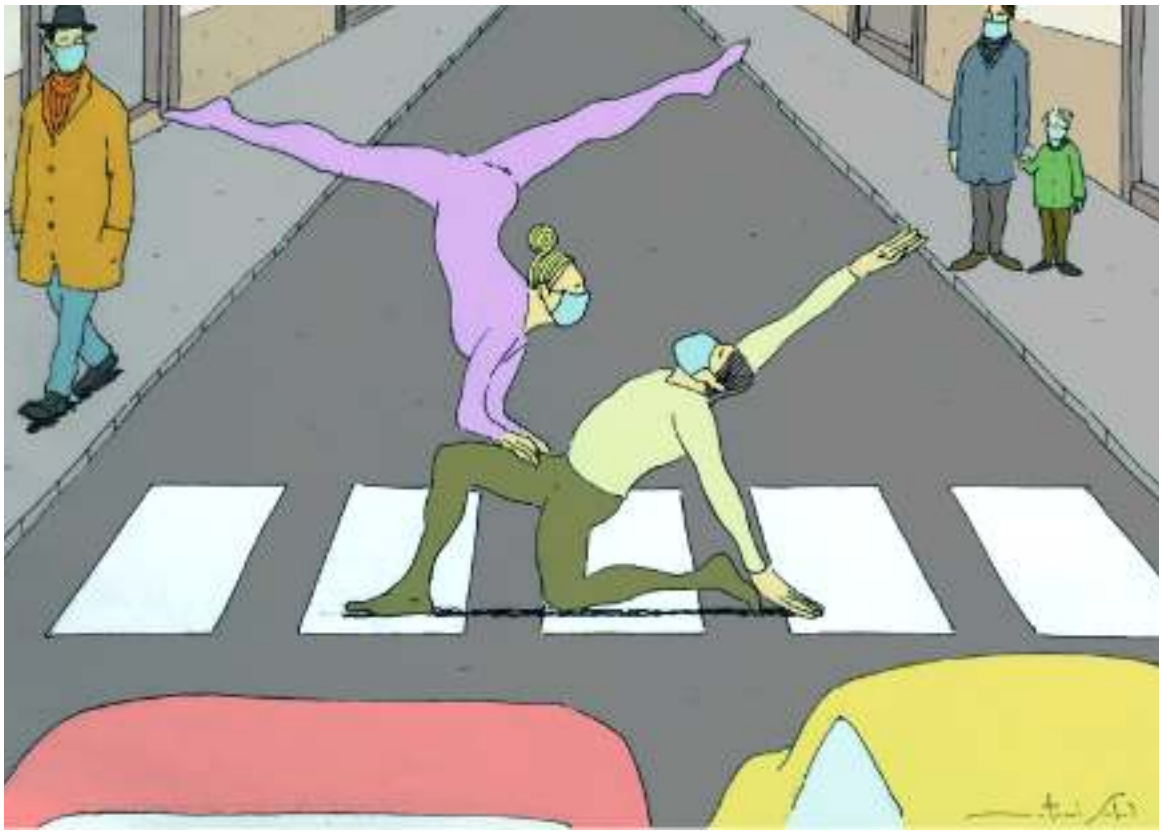

Una de les il·lustracions de Toni Salvà, amb el color de Maria Jesús Rincón.

El llibre *La ciudad cuántica*. Foto: Disset Edició.

Foto: Isabel Ensenat Nicolau.

2
Anàlisi del present de la ciutat

El ritme d'una ciutat sol ser trepidant: dinàmiques canviants, projectes que neixen, s'estanquen o moren, lluites victorioses o fracassos del moviment social...

Observar sistemàticament la realitat és fonamental per documentar tendències, comptar amb dades estratègiques per fer incidència amb les institucions i la ciutadania i generar espais de reflexió al voltant de temes de la ciutat contemporània com els fenòmens de gentrificació, turistificació, pèrdua patrimonial o transformacions en els usos dels espais.

Aquest 2023 des de Palma XXI hem continuat analitzant el dia a dia de la nostra ciutat, des del coneixement de la seva evolució i amb la voluntat de contribuir a incidir en el seu futur.

Turisme de megacreuers

El mes d'abril s'iniciava la temporada turística de creuers amb una previsió de **515 escales al port de Palma**, xifra similar a la del 2022. Enguany es tractava de la primera temporada sense "dies d'excepcions" en relació amb l'acord de limitació signat entre companyies navilieres i el Govern. Aquest "Memoràndum d'entesa" és per bucs de més de 500 passatgers per als quals fixa un límit de tres creuers al dia, dels quals només un pot tenir una capacitat màxima superior als 5.000 passatgers, i no es poden superar els 8.000 passatgers diaris en comput setmanal. Un acord amb molta lletra petita.

Això no obstant, **l'acord s'ha incomplert en diverses ocasions**, com per exemple el 22 de setembre o el 9 d'octubre, quan varen coincidir a port dos creuers de més de 5.000 passatgers. Des de la **Plataforma contra els Megacreuers**, de la qual Palma XXI participa, hem continuat advertint dels impactes negatius en l'àmbit econòmic, ecològic i social d'aquesta modalitat turística, així com reivindicant canvis en la seva gestió.

Al llarg d'aquest any la Plataforma contra els megacreuers ha tingut ressò a premsa coincidint amb esdeveniments rellevants o en contestació a d'altres, i també s'han publicat nombroses notes de premsa.

Com a part del 2n Cicle sobre les Transicions del Fòrum de la Societat Civil, la Plataforma contra els Megacreuers va col·laborar en l'organització de la jornada "**Creuers i contaminació: el nostre aire, la nostra mar, la nostra salut**" el 26 d'octubre de 2022. Josep Lloret Romañach, doctor en biologia; Marco Mendoza, geògraf i CEO de Trueworld; i Arcadio Barbas, cap de màquines de la Marina Mercant, varen parlar dels impactes del turisme de creuers sobre el medi ambient i la salut.

A finals del mes d'octubre de 2023, amb motiu de la presidència espanyola del Consell de la Unió Europea, Palma va acollir la "reunió informal" dels ministres de Turisme de la UE. La resposta ciutadana va ser l'organització de la **Contracimera Social del Turisme**, a la qual es va participar amb la taula rodona "**Menys creuers, més vida**". En aquesta ocasió, i amb la intenció de poder donar una perspectiva

Imatge de la Plataforma contra els Megacreuers.

internacional de les diverses problemàtiques, es va convidar a participar a Chris Kopp, de NABU (Alemanya), Jane da Mosto, de We are Here Venice, Itàlia), Francesca Savoldi, investigadora de TU Delft (Holanda) i CGU London (Regne Unit); i Dídac Navarro, d'Ecologistes en Acció i Stop Creuers (Catalunya).

La Plataforma contra els Megacreuers va rebre el **Premi Alzina 2022** "per la seva lluita activa basada en l'anàlisi i obtenció de dades pròpies". Una de les accions destacables en aquest sentit és la **Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire**, en funcionament des de l'estiu de 2022 i que ja ha començat a donar els primers resultats. La Xarxa té quatre sensors en actiu que mesuren la contaminació de l'aire a les zones de la Bonanova, la Calatrava, Passeig Marítim i Pere Garau. Aquesta xarxa permet un monitoratge constant que permet mesurar les concentracions de micropartícules, tot comparant-les amb les registrades per altres sistemes com la xarxa de sensors de l'Autoritat Portuària i del GOIB.

El primer "Informe de resultats de la Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire", es va presentar en roda de premsa el mes de juny. A més, els resultats, entre altres qüestions, es varen comentar amb el conseller de Turisme, Cultura i Esports, Jaume Bauzà, en una reunió el mes d'octubre.

En col·laboració amb NABU i altres entitats com Ecologistes en Acció, també s'ha participat en un projecte de **mesurament de les concentracions d'òxid de nitrogen** a diferents zones de Palma. Aquest és un projecte en el qual participen diverses ciutats europees.

A l'esquerra, retall de premsa del Diario de Mallorca dedicat a la Contracimera Social del Turisme. A dalt a la dreta, taula rodona "Menys creuers, més vida", 27 d'octubre de 2023. A la taula, Juanjo Suárez i Dídac Navarro. A baix a la dreta, David López amb un dels sensors de la Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire, en un reportatge emés per IB3 el 30 d'octubre de 2023.

La revista *Ciutat* i *La Ciutat en Transició*

El mes de gener es publicava "**La ciutat en transició 2022**", com a número especial de la *Revista Ciutat* que té el format d'anuari de Palma. En aquest volum s'ho analitzen els principals esdeveniments que han marcat la ciutat en relació amb la transició social, la transició en mobilitat, la transició urbanística i la transició econòmica.

El mes de maig, dedicàvem la revista a les eleccions municipals, amb el títol "**Continuïtat o canvi?**"; amb una segona part el mes d'octubre, quan dedicàrem el número 19 de *Ciutat* als resultats de les eleccions: "**Es reconfigura el poder municipal**". Aquests dos números se centraren en l'anàlisi pre i postelectoral, respectivament, amb una sèrie d'entrevistes als representants dels diferents partits polítics que governen i a l'oposició, així com articles de diverses entitats de la societat civil.

Amb el número d'octubre es tanca una etapa de la revista *Ciutat*, que deixa la seva periodicitat bimensual per passar a publicar-se en un número anual. Amb el format de "**La ciutat en transició**", a l'habitual repàs de l'any a través de les notícies aparegudes a premsa, s'hi sumaran reportatges i continguts temàtics per mantenir l'esperit de la revista.

Presentació de "La Ciutat en Transició" a la Biblioteca de Cort, 18 de gener 2023, dins el marc dels actes de les Festes de Sant Sebastià. A la taula, d'esquerra a dreta: Jaume Garau, Lluïsa Dubon, Cristina Llorente i Maria Gómez Llabrés.

Documental
"Històries de Resistència"

El 2022, **Palma XXI** va presentar el seu primer documental, "**Històries de resistència**: un relat coral des dels barris de Palma", dirigit per Carles Bover (Sealand Films) i amb el suport de l'Ajuntament de Palma i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

"Històries de Resistència" és un **relat coral des dels barris de Palma**. Una mirada a la ciutat des de la perspectiva de les dones, les persones migrades, els col·lectius ecologistes i els veïns i veïnes que reivindiquen fer de Palma un lloc per viure i conviure. Participen en el documental entitats com Balears Acollim, el Laboratori Interdisciplinari de Canvi Climàtic de la UIB, GOB, Arquitectives, Cáritas Mallorca, el Moviment Feminista de Mallorca o la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Palma, entre d'altres.

Des de la seva preestrena a la **Fundació Miró Mallorca** (Cala Major) el passat 18 de maig de 2022, el documental ha tingut un llarg recorregut. L'estrena es va dur a terme a **Cine Ciutat** (S'Escorxador, 26 de maig), es va emetre a **IB3 Televisió** (21 d'agost) i es va organitzar una projecció-debat a la seu d'**ACHINIB** (Pere Garau, 3 de novembre de 2022). El 26 de maig del 2023, dins el programa de l'Open Studio, el documental es projectava a **Casa Planes** (Es Fortí) i tancava el cicle de projeccions.

Històries de Resistència està disponible al canal de YouTube de Palma XXI.

Carles Bover, Alelí Mirelman, Maria Gómez Llabrés i Sònia Vives-Miró, a la projecció-debat de Casa Planes.

Foto: Nemesio Jiménez Jiménez

3
Propostes de futur

La ciutat canvia a un ritme molt ràpid, de vegades de manera descontrolada i inesperada. Però, quina ciutat volem? Com ens agradaria que fos Palma en el futur? Els nostres carrers, els parcs i espais públics, l'habitatge, la vida de barri, la relació amb els visitants, etc.

La planificació i un model de ciutat són essencials per poder gaudir d'una ciutat amable per als residents i acollidora per als visitants; que tingui en compte l'herència del passat i que prepari la ciutadania per als reptes del futur; una ciutat que se'n cuidi de tothom per igual, integradora i solidària. En aquest sentit, durant el 2023 hem continuat treballant especialment en aquesta ciutat del futur.

La reflexió, el diàleg i el consens són algunes de les senyes d'identitat de Palma XXI. Des d'aquesta base, i amb un esperit crític i propositiu, treballam per impulsar alternatives i propostes de futur, fomentant la col·laboració amb altres entitats ciutadanes i amb les institucions.

Repensar Ciutat

L'any 2017, Palma XXI iniciava el projecte "**Repensar l'Eixample**" a partir d'un dels objectius principals de l'entitat: estudiar l'evolució de la ciutat al llarg de la seva història per tal de poder idear propostes de futur ben fonamentades que contribueixin a millorar-la. Amb l'evolució pròpia del projecte, es troba la necessitat d'interpretar la ciutat en conjunt, posant la zona del clàssic Eixample (entès com l'àmbit inclòs al Pla Calvet) en relació amb el centre històric, la resta de barriades i les zones perifèriques. Amb el focus d'atenció en el debat de model de ciutat, "**Repensar Ciutat**" és un espai de diàleg i debat sobre qüestions urbanístiques, de mobilitat, habitatge, etc.

Al mes de novembre de 2022 vàrem participar en la taula rodona "**Ciutats per viure i conviure**", per parlar de la problemàtica de privatització de l'espai públic per al negoci de l'oci i de la implementació de normatives i models de gestió que ignoren el dret al descans dels residents. Es va comptar amb la participació de Maribel Alcázar (Federació d'Associacions de Veïns de Palma), Daniel Pardo (Assemblea de Barris pel Decreixement Turístic), Pere Mariné (Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona), Enrique Villalobos (Federación Regional de Asociaciones Vecinales de Madrid) i Jaume Garau (en representació de Palma XXI).

El gener del 2023, Palma XXI es va sumar a un comunicat de la plataforma "**Patinets i Bicis a Ratlla**", juntament amb altres set entitats, donant suport a la petició de supressió del carril bici que travessa la plaça d'Espanya i moure'l a una altra ubicació. Considerant que aquest carril bici dificultava la convivència entre vianants, bicis i patinets, se sol·licita traslladar-ho a un espai més adequat, on es guanyi espai al vehicle privat en lloc de restar-lo al vianant. De manera que es pugui continuar avançant en la transició cap a una mobilitat sostenible.

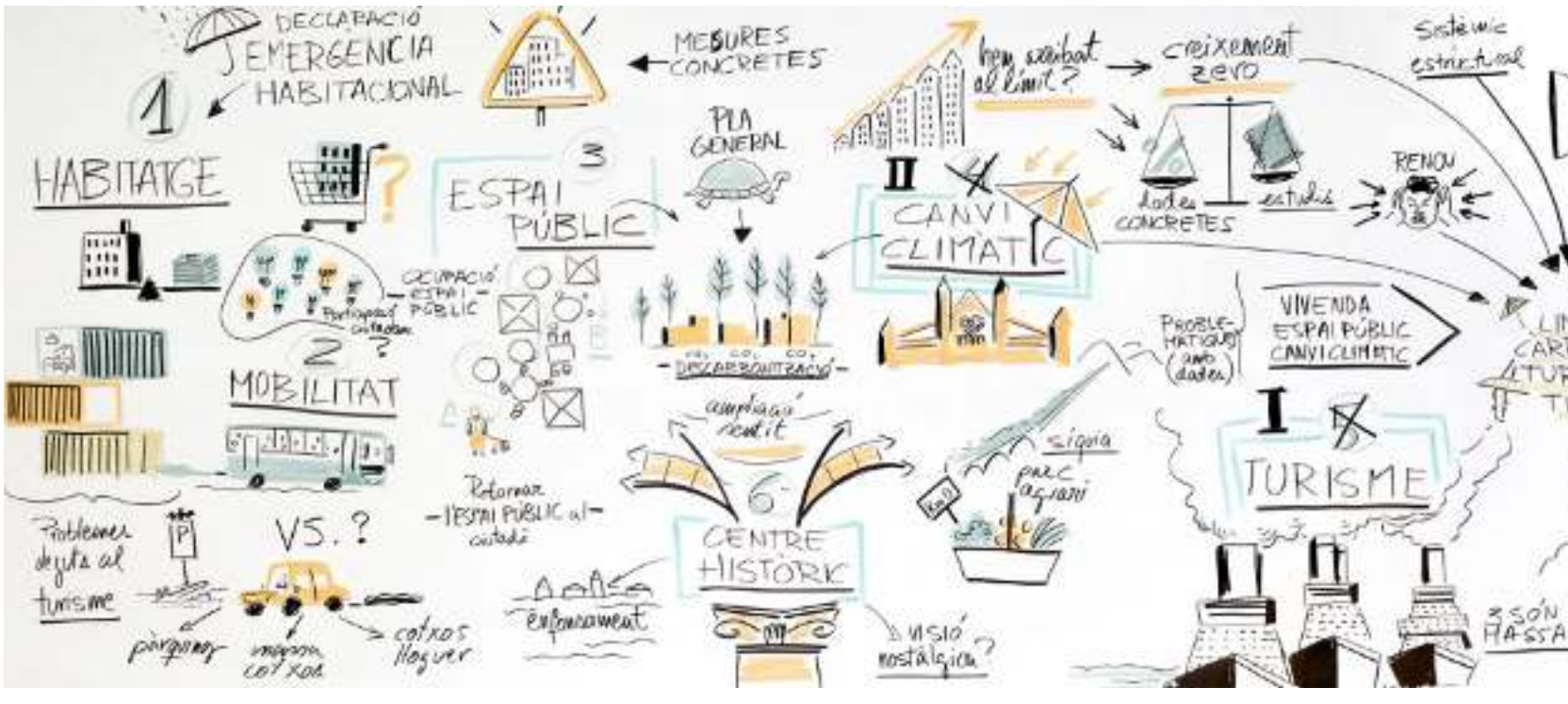

En relació amb aquest àmbit, hem continuat participant en les convocatòries de la **Taula de Mobilitat** de l'Ajuntament de Palma. Dins el període que abasta aquesta memòria d'activitats (octubre 2022-octubre 2023) només s'ha convocat en una ocasió, la que va ser la IV Taula de la Mobilitat, el 9 de desembre.

El 16 de març, socis i sòcies de Palma XXI es van reunir a l'Estudi General Lul·lià per debatre, en clau electoral, i amb l'horitzó de la nova legislatura, sobre les principals problemàtiques de la ciutat i les propostes estratègiques com a entitat.

En aquesta jornada es va identificar la sobrecàrrega turística com l'origen dels desequilibris que pateix la ciutat i de problemàtiques com l'habitatge i la mobilitat, i el canvi climàtic com a fenomen que condiciona les decisions relatives al nostre present i futur. En conseqüència, són les dues qüestions a les quals ens hem d'adreçar inevitablement en tractar les principals temàtiques que en els darrers anys s'han abordat des de Palma XXI, resumides en el concepte de "dret a la ciutat", i que abasten l'espai públic, l'habitatge, la mobilitat o la governança. Qüestions, alhora, que defineixen com ens relacionam i com és la vida dels nostres barris.

Es pot consultar el redactat complet on s'exposen les conclusions d'aquesta trobada a www.palmaxxi.com.

També hem participat en altres debats públics, com el proposat a la segona edició de l'**Open House Palma** amb el títol "Espais per recuperar". Aquest debat apuntà al centre històric, duent el debat cap a fenòmens com la gentrificació, la turistificació o el paisatge comercial. En definitiva, es va conversar entorn de la necessitat de recuperar els espais devorats per la mercantilització dels espais públics i privats del centre de la ciutat. Gemma Marchena va moderar la taula a la qual varen participar Jordi Bayona (Associació de veïnes de Canamunt), Lio Bechara (Ateneu popular l'Elèctrica) i Jaume Garau (en representació de Palma XXI).

Relatoria gràfica de la trobada elaborada, in situ, per la il·lustradora Flavia Gargiulo.

El parc agrari de Palma

La proposta de creació del parc agrari és una iniciativa de l'administració municipal i autonòmica, al desenvolupament de la qual volem contribuir des de Palma XXI. Per això, des de 2019, i focalitzats en la zona nord coneguda com **s'Horta de Dalt**, treballam en tres línies d'acció: la recerca i difusió sobre els valors culturals i patrimonials; la dinamització social i la facilitació d'aliances entre els diferents actors (veïnats, Administració, UIB, etc.); i l'impuls a iniciatives de custòdia del territori per a recuperar terres en desús.

El mes de maig de 2022, Palma XXI es va adherir al **Protocol General d'Actuació per a l'impuls del Parc Agrari de Palma**, essent l'única entitat no agrícola que hi forma part. En aquest espai de participació hi ha representació de l'Ajuntament de Palma, la Conselleria d'Agricultura, la UIB, comunitats de regants, pagesos i cooperatives agrícoles. Des de Palma XXI aportam la nostra perspectiva des del punt de vista de la gestió del territori, tenint en compte l'impuls al sector primari, el paisatge, l'urbanisme, el patrimoni cultural o els hàbits de vida saludable, entre altres.

L'acord de custòdia del territori a Son Sardina compleix tres anys, amb l'èxit afegit de l'obertura de la botiga "**Lura**" a principis de 2023. Aquest establiment és una iniciativa del mateix equip que treballa la terra de la finca de Son Sardina, on es poden comprar els productes cultivats allà. Una passa més per obrir canals de comercialització per acostar a la ciutadania el producte local.

Interior de la botiga “Lura”, al carrer Carles I, 6, de Palma. Foto: Diario de Mallorca.

Al març d'aquest 2023, vàrem participar per tercer any consecutiu a "La sostenibilitat al plat", un projecte impulsat per **CERAI** que cerca destacar la importància de l'activitat agrícola, la diversificació econòmica i el consum de producte local. Enguany vàrem proposar als alumnes de l'**IES Son Pacs** la realització d'un itinerari guiat per Son Sardina, visitant la finca de Son Ripoll i Ca'n Fortuny, per xerrar sobre paisatge, patrimoni i planificació del territori.

Maria Goméz durant l'itinerari amb els alumnes de l'IES Son Pacs.

Foto del taller "El joc de memòria més natural", impartit per SBEA dins el marc de les activitats de l'ABC de s'Horta de Dalt.

Al mes de maig, vàrem impartir la conferència "L**'agroecologia com a futur**" dins el curs "Agroterapia. Una Aproximación a Territorios Agrarios Emergentes", organitzat pel COAIL (Col·legi Oficial d'Agrònoms de Llevant). Com aquesta qüestió anaven en relació amb donar el pes que li correspon al món rural agroecologia i com aquesta qüestió pot contribuir a millorar la salut i el benestar de les persones

En aquesta xerrada, a càrrec de Lluïsa Dubon i Juanjo Suárez, vàrem abordar el paper de l'agricultura a l'ordenació territorial, així com la manera de gestionar els usos i les activitats a sòl rústic. La part lligada a parc agrari i també als aspectes relacionats amb la custòdia del territori i tot el que es fa amb protecció del territori i urbanística que també contribueix a aquest benestar

A finals de 2022, es va dur a terme la 3a edició del cicle d'activitats **l'ABC de s'Horta de Dalt**, en col·laboració amb l'Àrea de Psiquiatria de l'Hospital de **Son Espases** i amb tallers impartits per **Arquitectives, GOB Mallorca i la Societat Balear d'Educació Ambiental** (SBEA) i amb el suport de la Conselleria de Medi Ambient.

I al darrer trimestre de 2023, continuam amb la 4a edició! En aquest cas, sumant a la col·laboració habitual amb l'Àrea de Psiquiatria, la realització de **tallers amb els infants** de l'Aula Hospitalària.

Per a donar impuls a la nostra feina, enguany s'ha creat un grup de treball sobre el Parc agrari, obert als socis de l'entitat interessats en el tema. A més, hem continuat participant de manera activa a la **Xarxa de Custòdia del Territori ICTIB**, a la qual ocupam una vocalia; i som socis d'**APAEMA**, la xarxa d'agricultura ecològica, ja que consideram que el nou impuls de l'activitat agrícola s'ha de donar des dels principis de l'agroecologia i l'agricultura regenerativa.

Fòrum de la Societat Civil

Palma XXI és entitat membre i fundadora del Fòrum de la Societat Civil, creat el 2020 amb l'objectiu de dinamitzar la participació ciutadana, debatre sobre la transformació i la transició a les Illes Balears i presentar propostes a les institucions.

A principis de 2023, el Fòrum va fer un pas important en constituir-se legalment com una **entitat associativa**. Una altra fita rellevant va ser la firma d'un conveni amb l'Oficina d'Inversions Estratègiques del Govern, que ha possibilitat la posada en marxa d'un servei d'assessorament sobre convocatòries europees per a entitats.

Palma XXI ha participat de manera activa al debat i activitats del Fòrum, com per exemple "**La Fira del Fòrum**", el passat 30 de novembre de 2022. En aquesta fireta es donava a conèixer a la ciutadania la feina de les entitats amb paradetes informatives, així com una parada de productes de Terranostra, i servei de cafeteria d'Esment i Madre Sierra. Al llarg de la jornada es van realitzar xerrades sobre agroecologia i una conferència de Nuria Albet sobre l'experiència en energies renovables a l'illa de La Palma.

El Fòrum es constitueix com una entitat associativa, gener 2023.

FÒRUM DE LA SOCIETAT CIVIL

Una línia de feina molt important del Fòrum en aquest 2022-23 ha estat l'**Observatori de les Transicions**. En el darrer any, s'ha continuat treballant en la selecció i anàlisi dels principals indicadors de les transicions social, econòmica i ambiental a Mallorca. Aquests s'han confeccionat a partir de la feina del grup de gestors del coneixement i el suport de representants de les diferents entitats que conformen el Fòrum. Els resultats s'han publicat en tres blocs constituïts, un per a cada una de les "transicions": **econòmica, social i ambiental.** Els documents estan disponibles a www.forumsocietatcivil.org

Adalt, La Fira del Fòrum, novembre 2022. Foto: Diario de Mallorca.

Abaix, presentació de l'informe de Transició social. 9 de març de 2023. D'esquerra a dreta, Andreu Grimalt, Jaume Garau i Rafael Borràs.

FÒRUM DE LA SOCIETAT CIVIL

Adalt, presentació de l'informe de Transició ambiental, el 31 de març de 2023. D'esquerra a dreta, Margalida Ramis, Enric Alcover, Cristina Llorente i David López.

Abaix, presentació de l'informe de Transició econòmica. D'esquerra a dreta, Nofre Fullana, Jaume Garau, Jordi López i Alfonso de Oleza.

Palma XXI va participar també en l'organització d'una de les trobades del **2n Cicle de conferències sobre les Transicions**. El 6 de febrer, amb el títol de "El futur dels centres històrics", vàrem conversar amb Itziar González sobre urbanisme, participació ciutadana i futur dels centres històrics.

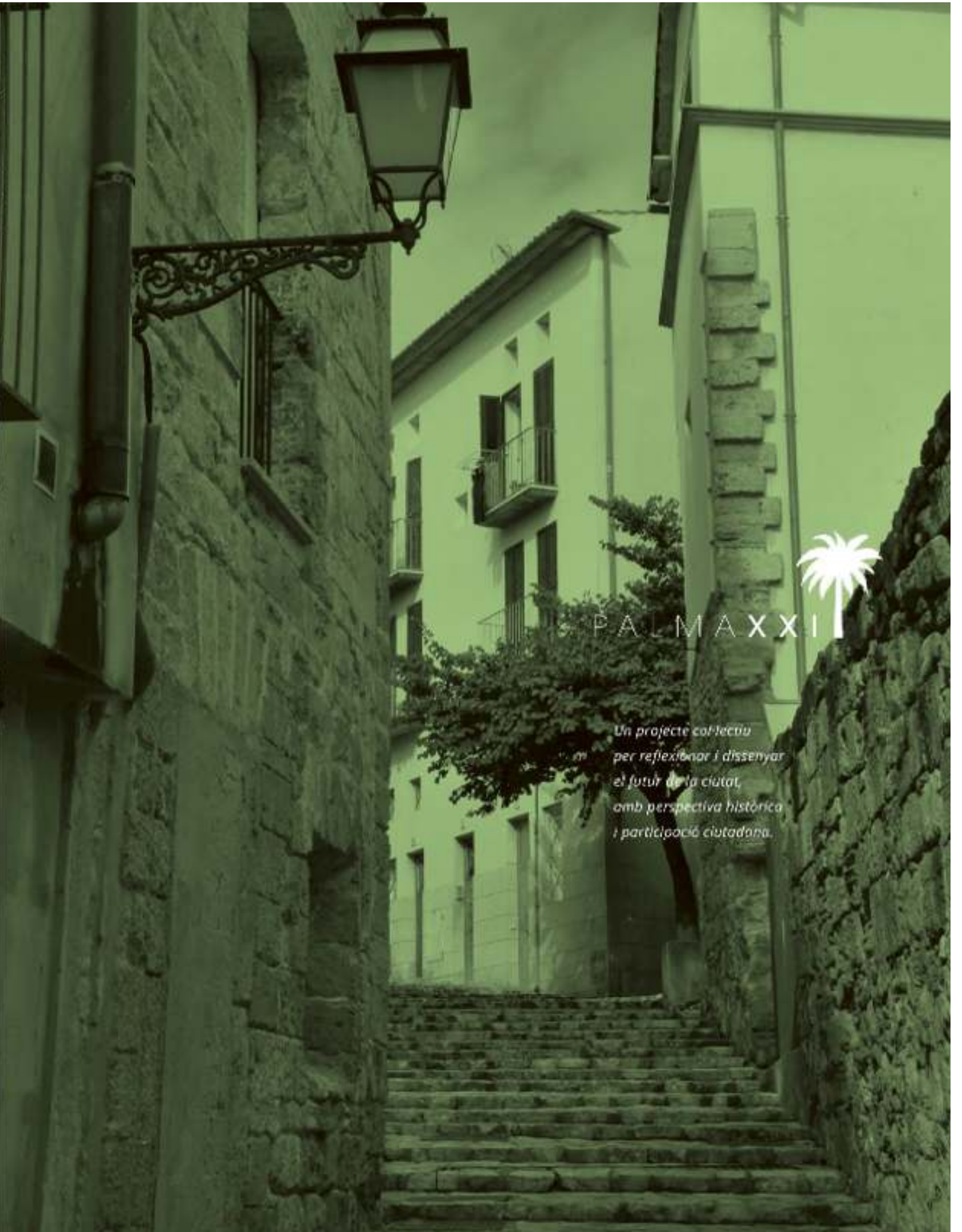

PALMA XXI

Un projecte col·lectiu per reflexionar i dissenyar el futur de la ciutat, amb perspectiva històrica i participació ciutadana.

ALIANCES

Rebem el suport de la fundació en tasques de gestió administrativa, comunicació estratègica i coordinació tècnica de projectes.

Col·laboram amb moltes accions i iniciatives de les nostres entitats germanes, Tramuntana XXI i Pla de Mallorca XXI, fent feina en xarxa.

Des de finals de 2020, compartim seu a l'Estudi General Lul·lià. La nostra intenció és a més contribuir a la dinamització d'aquest espai i que sigui lloc de trobada per a la ciutadania.

Comptam amb un conveni de col·laboració amb Casa Planas per donar suport a la cultura independent i promoure el teixit cultural local.

Som membres fundadors del Fòrum de la Societat Civil per a la reconstrucció de les Illes Balears.

Som socis i tenim una vocalia de la Xarxa d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears.

Som socis de l'Associació de Producció Agrària Ecològica de Mallorca.

Palma XXI és una entitat declarada d'interès público-municipal.

Les nostres publicacions estan disponibles a la xarxa de biblioteques municipals de Palma.

Comptam amb un conveni de col·laboració amb la UIB per, entre altres objectius, impulsar conjuntament accions específiques sobre el parc agrari: formació, xerrades, pràctiques, etc.

La Carta històrica està disponible per a la seva consulta al visor IDEIB de l'ICGIB, el que permet a més l'anàlisi i superposició d'altres capes d'informació.

Des de 2020, duim a terme el programa d'educació ambiental "ABC de s'Horta de Dalt: agroecologia, biodiversitat i consum responsable", per a pacients de l'Hospital Universitari Son Espases, amb continguts sobre el parc agrari.

ÒRGANS INSTITUCIONALS

Palma XXI és membre dels següents òrgans institucionals de l'**Ajuntament de Palma**:

- Consell Municipal de Model de Ciutat
- Taula de Mobilitat
- Protocol General d'Actuació per a l'impuls del Parc Agrari de Palma
- Taula de Convivència
- Comissió de Districte Centre

Palma XXI és membre dels següents òrgans institucionals del **Consell de Mallorca**:

- Observatori del Paisatge

PLATAFORMES CIUTADANES

Palma XXI participa en les següents plataformes ciutadanes:

- **Fòrum de la Societat Civil**, per elaborar propostes en clau de transició del model econòmic amb la perspectiva dels reptes socials, culturals i laborals dins el context d'emergència climàtica.
- **Entitats per al futur de Palma**, per treballar pel futur de la ciutat en els àmbits de l'urbanisme, la mobilitat o l'habitatge, entre altres.
- **Plataforma contra els Megacreuers**, amb l'objectiu d'aconseguir una gestió del turisme de creuers sostenible en termes ambientals, econòmics i de salut pública, i que no entri en conflicte amb la vida residencial ni amb la mateixa activitat turística.
- **Xarxa d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears - ICTIB**, per a fomentar la custòdia del territori com a eina per conservar els valors naturals, culturals i paisatgístics.
- **Plataforma per a la protecció de les embarcacions tradicionals mallorquines**, per posar en valor el patrimoni cultural lligat a la mar.
- **Plataforma pel Transport Públic**, per defensar la rellevància d'un servei de transport públic de qualitat a Palma i al conjunt de l'illa.

INICIATIVES CIUTADANES A LES QUALS ENS HEM ADHERIT

- Adhesió al **Pacte Blau Balear**, promogut per a Fundació Marilles, que cerca el compromís de treballar en favor de la conservació de la mar i la costa balear.
- Hem participat en les edicions de 2021, 2022 i 2023 de l'**Open House Palma** amb la ruta "Born: la metamorfosi d'un torrent", en col·laboració amb Mallorca Biel.
- Adhesió al **Manifest en defensa dels valors democrà tics i la convivència pacífica**, per reivindicar el pluralisme polític, la llibertat, la igualtat i la justícia social.

COMUNICACIÓ

La plana web www.palmaxxi.com i els perfils a les xarxes socials Facebook, Twitter i Instagram esdevenen la nostra línia de contacte directe amb els socis, sòcies i simpatitzants, i suposen una eina d'informació i difusió de les nostres activitats.

Enguany hem consolidat la nostra plana **web**, nodrint-la amb més continguts, seccions i materials interactius. La idea és que sigui, a més d'una plataforma per informar del que fa la nostra entitat, funcioni com a caixa d'eines amb recursos sobre la ciutat: la Biografia de Ciutat, la carta històrica de Palma, les nostres publicacions, videos amb històries dels barris, etc. Al nostre canal de YouTube estan disponibles els capítols del documental "Històries de Resistència".

Els seguidors als perfils de **xarxes socials** van en constant progressió: comptam amb 1.011 a Twitter, 6429 a Facebook i 1.064 a Instagram, amb el qual volem acostar-mos a la gent més jove (enguany hem duplicat el nombre de seguidors a aquesta xarxa).

Enguany hem tancat la etapa de la revista ***Ciutat***, que ha tingut una periodicitat variable des del seu naixement, l'agost del 2020, però en tot cas, amb diferents números durant l'any. Ara volem concentrar les nostres energies en la publicació *La ciutat en transició*, per la qual cosa, l'esperit i continguts temàtics de la revista quedaran integrats en aquesta publicació anual. Podeu consultar tots els números de la revista *Ciutat* a la nostra pàgina web.

Pàgina web de Palma XXI.

Tenim una interacció constant amb els mitjans de comunicació, a través de notes de premsa, publicació d'articles d'opinió i contacte directe amb periodistes per a la gestió d'entrevistes i reportatges sobre temes d'interès de l'entitat. Els mitjans ens consideren una font d'informació i opinió de referència sobre temes que tenen a veure amb la ciutat.

A la nostra web podeu veure les aparicions més destacades de Palma XXI als mitjans.

ACTES PÚBLICS

2022

- 26/10 **Conferència "Creuers i contaminació"**. Amb Margalida Ramis, Chris Kopp, Marco Mendoza i Arcadio Barbas. En col·laboració amb la Plataforma contra els megacreuers. Estudi General Lul·lià.
- 3/11 **Projecció-debat "Històries de resistència" i la migració a Palma**. Amb la participació de Xialin Liu, Mauricio Tejada i Victor Uwagba. Seu d'ACHINIB.
- 16/11 **Ciutats per viure i conviure**. Amb Maribel Alcázar, Daniel Pardo, Pere Mariné, Enrique Villalobos i Jaume Garau. Estudi General Lul·lià.
- 24/11 **Presentació del llibre "La carta històrica de Palma"**. Amb Cristina Llorente, Xisca Mir, Jaume Garau i Climent Picornell. Biblioteca de Cort.

2023

- 18/01 **Presentació de "La ciutat en transició 2022"**. Amb Cristina Llorente, Jaume Garau, Maria Gómez Llabrés i Lluïsa Dubon. Biblioteca de Cort.
- 06/02 **Conferència "Els futurs dels centres històrics".** Amb Itziar González i Jaume Garau. En col·laboració amb el Fòrum de la Societat Civil. Estudi General Lul·lià.
- 09/03 **Presentació del llibre "La ciudad cuántica"**. Amb Lluïsa Dubon, Lourdes Duran i Toni Salvà. Estudi General Lul·lià.
- 26/05 **Projecció-debat "Històries de resistència" i el turisme a Palma**. Amb Maria Gómez Llabrés, Alelí Mirelman i Sònies Vives-Miró.
- 31/05 **Presentació del llibre "La carta històrica de Palma"** a la Fira del Llibre. Amb Jaume Garau i Pilar Buendia. Passeig des Born.
- 14/09 **Presentació de les Guies urbanes de Palma**. Amb Cristina Llorente, Jaume Garau i Climent Picornell. Biblioteca de Cort.
- 27/10 **Conferència "Menys creuers, més vida".** Amb Juanjo Suárez, Chris Kopp, Jane da Mosto, Dídac Navarro i Francesca Savoldi. En col·laboració amb la Plataforma contra els megacreuers. Estudi General Lul·lià.

GESTIÓ INTERNA

Palma XXI està inscrita al Registre Municipal d'Entitats Ciutadanes (RMEC) i ha estat reconeguda com a entitat d'utilitat públicomunicipal.

SOCIS/ES

Actualment, Palma XXI compta amb 93 socis i sòcies. Gràcies al seu suport, coneixements i participació, l'entitat pot continuar impulsant accions en defensa i millora de la ciutat.

A més de l'assemblea anual, s'ha duit a terme una assemblea extraordinària i diverses activitats exclusives per als socis, com el dinar de socis i itinerari guiat a Pere Garau (24/01/2023) o la trobada per debatre sobre les eleccions i el futur de Palma (16/03/23).

SUBVENCIONS

Durant el 2023, Palma XXI ha rebut subvencions per als següents projectes:

- Guia urbana de Son Fortesa. Fundació Guillem Cifre i Colonya i Consell de Mallorca (Departament de Presidència - Direcció insular de Promoció Sociocultural).
- Biografia de Palma, versió integral. Consell de Mallorca (Departament de Cultura i Patrimoni).
- La ciutat en transició 2023. Consell de Mallorca (Departament de Cultura i Patrimoni).
- L'ABC de s'Horta de Dalt: agroecologia, biodiversitat i consum responsable (5a edició). Govern de les Illes Balears (Conselleria de Medi Ambient - Servei de Qualitat Ambiental i Educació Ambiental).

EQUIP

Actualment, formen part de la junta directiva deu persones amb reconeguda trajectòria en diferents especialitats. A més, l'associació compta amb el suport i la col·laboració puntual de socis i altres persones properes a l'entitat.

Palma XXI compta a més amb el suport tècnic per a tasques de coordinació de projectes, gestió administrativa i comunicació estratègica de l'equip de la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

RESUM ECONÒMIC

Anualment es realitza el resum econòmic de l'entitat, amb el balanç d'ingressos i despeses, que està a disposició de les persones interessades a la pàgina web de Palma XXI.

Epíleg
Què hauríem de fer els propers anys?

L'any passat dèiem que Palma XXI ha de continuar defensant la vida residencial en els barris antics turistitzats, els de la ciutat antiga i els de tota la costa de la badia de Palma. Barris on cada vegada costa més fer una vida normal, on cada vegada hi ha menys comerços dirigits a la gent d'aquí i més als turistes, sense producte local. Barris on els conflictes entre empresaris i residents estan a l'ordre del dia.

La batalla té la seva importància, ja que es dona en moltes altres ciutats europees i arreu del món. El turisme sostenible hauria de voler dir que no elimina la vida residencial dels centres de les ciutats, sinó que les fa més cosmopolites i les regenera segons les necessitats dels residents.

Davant aquest desgavell, Palma XXI i les AAVV d'aquests barris hem fet pinya, amb el suport decidit de la FFAAVV . Hem reivindicat davant l'Ajuntament des de fa anys, moltes propostes per solucionar el problema. El nou consistori ens ha promès un compromís municipal amb el canvi de model turístic i més agilitat en la tramitació d'expedients sancionadors pels establiments que no compleixen la normativa, que són molts. També s'ha compromès a estudiar la viabilitat d'un pla pilot integral a Sta, Catalina, emparat legalment en la llei de barris de la Caib del 2011. Veurem que passa en els pròxims mesos. També ha dit que el seu model d'usos de la ciutat antiga no és el que ara existeix i que vol equilibrar la vida residencial i la turística. Un exemple d'això serà el projecte de Plaça Major, projecte que sortirà a concurs d'idees a final d'any.

Pel que fa a l'eixample s'haurà de repensar a la llum de la nova política d'habitatge de nou govern. El cavi d'ús i l'edificació augmentada seran aspectes que poden implicar un empitjorament de la qualitat de vida dels veïns. Per exemple el projecte de Son Busquets és contestat pels veïns perquè crearà una major densitat de població amb els mateixos recursos i serveis de barriada, però és imprescindible crear nous habitatges. Un altre exemple és l'aparcament de la plaça de toros, ja que sembla anacrònic, però la gent demana aparcaments. La transformació de Cotlliure s'ha paralitzat...

Pel que fa a la perifèria urbana-rural, la il·lusió per una extensió gran d'agricultura ecològica sembla desinflar-se amb el nou ajuntament. La mitigació del canvi climàtic i les demandes dels consumidors d'un producte de proximitat, no sembla que tenguin gaire importància en les noves visions municipals.

Tot això implicarà una major dedicació i esforços de la nostra entitat. Serà necessari ampliar la base de socis arribant als 100 socis l'any que ve, i una major especialització dels membres de la Junta. Hauríem d'apropar-nos a altres entitats que connectin amb les generacions encara més joves i que despleguin activitats basades en una estimació per la incerta i complexa ciutat del segle XXI, com nosaltres la vàrem tenir pel segle XX.

Jaume Garau Salas

VICEPRESIDENT DE PALMA XXI

Foto: Jessica Aranda Garcia

PALMAXXI

ANUARI 2023